

**สมบัติผู้ดี : ประเด็นบางประการที่เกี่ยวข้อง
กับวิชาชีพตามการรับรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร
ชั้นปีที่ 3**

Gentle Manners in Thai Context : Some
Professional Issues as Perceived by
Srinakharinwirot University Education
Freshmen and Senior Pre-cadets

★ รศ.ดร. ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์

บทคัดย่อ

บทความนี้เสนอข้อสังเกตเชิงประจักษ์จากงานวิจัยเรื่อง “สมบัติผู้ดี : ประเด็นบางประการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพตามการรับรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3” ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการรับรู้ 7 ประเด็น เกี่ยวกับสมบัติผู้ดี 10 ด้าน และเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ตามนัยดังกล่าวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร แหล่งข้อมูล ได้แก่ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ 134 คน นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ 118 คน และนักเรียนเตรียมทหาร 160 คน ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า 1) ระดับการรับรู้ 7 ประเด็นเกี่ยวกับสมบัติผู้ดีทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ และ 2) ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีการรับรู้สมบัติผู้ดีแตกต่างกันในหลายด้าน

Abstract

This article addresses brief information from its mother research “Gentle Manners in Thai Context : Some Professional Issues as Perceived by Srinakharinwirot University Education Freshmen and Senior Pre – cadets”, attempting to investigate seven perceptions regarding ten clusters of the Gentle Manners and to compare performances on the Manners as perceived by Srinakharinwirot University freshmen and pre – cadets. Data were collected from 134 education students, 118 para – education students, and 160 pre – cadets. Significant findings were 1) level of students’ perceptions regarding over – all Gentle Manners were mostly at ‘high’ level and 2) comparisons of the Gentle Manners, across three types of students, were found different by majority of the ten clusters.

ความเป็นมา

วัฒนธรรมในฐานะเอกลักษณ์ของชาติมีความสำคัญยิ่งกว่าเอกราชของรัฐ ดังความในพระนิพนธ์ของพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ เรื่อง เอกราชและวัฒนธรรมในชุมชนจุลจักรสาร (2493 : 384 – 398) ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ว่าชาติทั้งหลายในโลกล้วนมีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติด้วยกันทั้งสิ้น แม้ถึงที่สุดหากชาติใดจำเป็นต้องเสียเอกราชให้แก่ชาติที่ย่ำยีชาตินั้นก็อาจดำรงความเป็นชาติไว้ได้ หากยังคงรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ ในทางตรงกันข้ามหาก

ชาติใดไม่รักษาวัฒนธรรมของตนไว้ แม้จะดำรงเอกราชได้ก็หามีความหมายใดๆ แก่ความเป็นชาติไม่

ด้วยเหตุที่วัฒนธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาของชาติใดๆ จึงต้องให้ความสำคัญแก่การอนุรักษ์วัฒนธรรมไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่จะออกไปทำหน้าที่ครูอาจารย์ เพราะบุคคลเหล่านี้มีบทบาทอันสำคัญในการเป็นผู้ถ่ายทอดการประพฤติปฏิบัติตามแนววัฒนธรรมที่ดีงามให้แก่ผู้เป็นศิษย์ทั้งโดยการอบรมสั่งสอน และการเป็นตัวอย่างที่ดี

วัฒนธรรมมีขอบข่ายกว้างขวาง โดยในความหมายอย่างกว้าง วัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิตของผู้คนตามปกติวิสัยด้วย โดยนัยของวิถีชีวิต “สมบัติผู้ดี” จึงจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในอดีตการเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญมาก ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุไว้ในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 แต่ต่อมาาระดับความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ได้ลดน้อยลงจนเป็นเพียงหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เท่านั้น (2546 : คำนำ)

ด้วยเหตุที่เงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ฝ่อคลายลงมากในขณะที่ยุทธพิพลาของกระแสโลกาภิวัตน์โน้มนำให้เยาวชนหันไปนิยม และแสดงออกตามวัฒนธรรมตะวันตกมากยิ่งขึ้น ดังปรากฏในข้อปรารภของผู้ที่มีความห่วงใยต่อการศึกษา และวัฒนธรรมของชาติอยู่เนืองๆ ว่าเด็กและเยาวชน

ของไทยมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม หรือกล่าวได้ว่าออกนอกกรอบของการมีพฤติกรรมตามกรอบ “สมบัติผู้ดี” ไปอย่างมากนั้น มีผู้วิเคราะห์ว่า บ้านและโรงเรียนเป็นแหล่งอิทธิพลสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการแสดงออก และปรับตัวของวัยรุ่น (ประสาน ทิพย์ธารา. ม.ป.ป. : 89 – 91)

จากการที่ “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญต่อสังคมไทย มีความจำเป็นต่อวิชาชีพครู ระดับการแสดงออกของเยาวชนที่สื่อเค้าว่เป็นปัญหารวมทั้งความจำเป็นที่สถานศึกษาและครอบครัวจักต้องเอาใจใส่ ส่งสอนอบรมคุณลักษณะเกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ให้แก่เยาวชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นต่างๆ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เริ่มเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สะท้อนให้เห็นผลพวงของการเรียนรู้ จากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควบคู่กับการเป็นผู้ที่จะได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติต่อไปในอนาคต และเพื่อให้การศึกษาคั้งนี้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงออกแบบให้เป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนวัยเดียวกันที่เข้าสู่ระบบการศึกษาระบบของสถาบันที่เน้นในเรื่องวินัยเป็นพิเศษ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อ

วิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็น ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1.

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะได้คำตอบหลัก 2 ประการ คือ ระดับการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” 7 ประเด็น ประการหนึ่ง และความแตกต่างของการรับรู้ในประเด็นทั้ง 7 ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) กับนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 คำตอบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับหลักนิยมว่าด้วยการส่งเสริมความเป็นไทย และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยตามกรอบ “สมบัติผู้ดี” ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กระทำในขอบเขตดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวนนิสิต 230 คน และนักเรียนชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 160 คน

2. ประเด็นที่ศึกษา

2.1 สมบัติผู้ดีมี 10 ด้าน ได้แก่

1) การรักษากิริยาเรียบร้อย 2) การไม่แสดงอาการ อูจาตลามก 3) การมีสัมมาคารวะ 4) การมีกิริยาเป็นที่รัก 5) การเป็นผู้สง่างาม 6) การปฏิบัติกรงานดี 7) การเป็นผู้มีจิตใจดี 8) การไม่เห็นแก่ตัว 9) การรักษา ความสุจริต ซื่อตรง และ 10) การไม่ประพฤติชั่ว

2.2 การรับรู้มี 7 ประเด็น ได้แก่

1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

2.3 การเปรียบเทียบการกระทำ

ตามตัวแปรหลักสูตรของผู้เรียน แยกเป็น 1) หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ในสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ 2) หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตนอก สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และ 3) หลักสูตรเตรียมทหาร

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ตามความมุ่งหมายของการวิจัยในประเด็นที่ 1 อยู่ในระดับสูง ส่วนประเด็นที่ 2-7 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ทั้ง 7 ประเด็นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นแหล่งข้อมูล 2 กลุ่ม คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แยกเป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดและนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รวม 230 คน และนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 จำนวน 160 คน

2. เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับสมบัติผู้ดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน และมีการตรวจสอบคุณภาพเกี่ยวกับความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

3. การเก็บข้อมูล แยกกระทำเป็น 3 วิธี คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้นิสิตตอบด้วยตนเอง โดยกระทำทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะเป็นผู้เก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ผู้วิจัยมอบหมายให้นายทหารซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนเตรียมทหารเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แบบสอบถามกลับคืนร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของการศึกษาระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นต่างๆ ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน และคำนวณค่าเฉลี่ยของข้อกระทง และของแต่ละด้านมาจัดเป็นระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ในส่วนของการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ตามตัวแปรหลักสูตรของผู้เรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ก็จะใช้วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหาร 7 ประเด็น พบว่า

1) ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีความสำคัญต่อสังคมไทยอยู่ในระดับสูง

2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

3) ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูง

4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จาก

บ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง

5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง

7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็นพบว่า

1) ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) ระบุว่า “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) ระบุว่า “สมบัติผู้ดี” มีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกันใน 6 ด้าน (ด้านที่ 2 - 4, ด้านที่ 6, 8 และ 9) และพบความแตกต่างกันใน 4 ด้าน (ด้านที่ 1, 5, 7 และ 10) โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 1 ($ก > ข$) ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 5 ($ค > ข$) และ 7 ($ข > ค$) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 ($ก > ค$) และด้านที่ 10 ($ก > ค$)

3) ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีระดับการแสดงออกตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 (ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี) แต่พบความแตกต่างกันใน 9 ด้าน (ด้านที่ 1 - 6, 8 - 9 และ 10) โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 2, 10 ($ก > ข$) ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน ($ค > ข$) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 - 6 และ 8 ($ค > ก$)

4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอก

สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน (ด้านที่ 3, 7 - 10) และพบความแตกต่างกันใน 5 ด้าน (ด้านที่ 1 - 2, 4 - 6) โดย ก ไม่แตกต่างจาก ข ในทุกด้าน ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 1, 2, 4 และ 5 ($ค > ข$) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2, 4 และ 6 ($ค > ก$)

5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน (ด้านที่ 7, 9 - 10) และพบความแตกต่างกันใน 7 ด้าน (ด้านที่ 1 - 6, 8) โดย ก ไม่แตกต่างจาก ข ในทุกด้าน ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน ($ค > ข$) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2 - 6 ($ค > ก$)

6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน (ด้านที่ 6 - 10) และพบความแตกต่างกันใน 5 ด้าน (ด้านที่ 1 - 5) โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 1 ($ก > ข$) ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 1, 4 และ 5 ($ค > ข$) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2 และ 3 ($ค > ก$)

7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว “สมบัติผู้ดี” แตกต่างกันในทุกด้าน โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 10 ($ก > ข$) ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน ($ค > ข$) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1-6 และ 8-10 ($ค > ก$)

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลจะกระทำตามลำดับผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารในแต่ละประเด็นมีดังนี้

1.1 ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีความสำคัญต่อสังคมไทยอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า “สมบัติผู้ดี” มีสาระที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธอยู่บ้าง (แพทริค โจรี. 2545 : ออนไลน์) ดังนั้นอิทธิพลของคำสอนในศาสนาพุทธซึ่งเป็นที่มาของวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะในเรื่องมารยาทไทย จึงมีผลต่อการรับรู้ของคนไทยโดยรวมในระดับสูง กล่าวคือคนไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้ทำดี พุคดี คิดดี หรือเป็นผู้ประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา ใจ ซึ่งแสดงถึงความเจริญ หรือการบรรลุผลของคนที่มี

ลักษณะน่าปรารถนา (วาสนา บุญโสภณ. 2548 : ออนไลน์) ดังนั้นการที่บุคคลมีกิจวัตรงาม มีมารยาท เป็นเครื่องหมายถึงการผ่านการอบรมที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคม ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี อีกทั้งคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นผู้ดีนั้นยังเน้นถึงความเป็นส่วนรวม การคำนึงถึงสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น ดังนั้นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารจึงรับรู้ “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญต่อสังคมไทยในระดับสูง

1.2 ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่ากรอบพฤติกรรมทั้ง 10 ด้าน ของ “สมบัติผู้ดี” เป็นเรื่องของการประพฤติปฏิบัติดีทั้งทางกาย วาจา และใจ ซึ่งเป็นลักษณะของความเป็นคนดีมีคุณธรรม อีกทั้งหนังสือ “สมบัติผู้ดี” เป็นตำราที่ใช้สอนเรื่องมารยาท จริยธรรมในโรงเรียน (แพทริค โจรี. 2545 : ออนไลน์) ซึ่งคุณสมบัตินี้มีความจำเป็นต่อวิชาชีพทุกสาขาไม่ว่าจะเป็นบัณฑิตทางการศึกษา ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ และโดยเฉพาะนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารที่มุ่งเน้นคุณสมบัติของบัณฑิตที่เป็นผู้นำ มีความเป็นสุภาพบุรุษ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1-14) ดังนั้น คุณลักษณะของ “สมบัติผู้ดี” จึงมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ จึงทำให้

การรับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

1.3 ระดับการแสดงผล

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวม มีระดับการแสดงผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีระดับการแสดงผลอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานน่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดและนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์เป็นนิสิตที่ไม่ได้พักอาศัยในหอพักประจำเช่นเดียวกับนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะต้องเข้าพักประจำอยู่ในโรงเรียน (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 13 – 14) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้ง 2 กลุ่ม จึงมีโอกาสได้รับการอบรมสั่งสอนหรือเห็นแบบอย่างของการฝึกปฏิบัติรวมทั้งการแสดงผลออกเพื่อให้มีพฤติกรรมของ “สมบัติผู้ดี” น้อยกว่านักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นนักเรียนประจำมีเวลาและโอกาสมากในการฝึกและแสดงผลซึ่งความประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน (เวลาอยู่หอพัก) ดังนั้น นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์จึงรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีระดับการแสดงผลในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ถึงระดับการแสดงผลในระดับสูง

1.4 การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอก

สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน น่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดและนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มาจากครอบครัวที่มีความหลากหลายทั้งในด้านทัศนคติ บุคลิกภาพหรือท่าทีของพ่อแม่ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูตลอดจนสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่กับนิสิตเอง ทำให้ นิสิตเกิดการเรียนรู้จากการสั่งสอนแตกต่างกัน ส่งผลให้การรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารใช้ชีวิตในการอยู่หอพักแทนบ้าน เนื่องจากนักเรียนทุกคนจะต้องอยู่หอพักประจำทั้งหมด (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 13 – 14) ดังนั้น การได้รับการฝึกอบรมสั่งสอนจากหอพักของโรงเรียนจึงเป็นแนวทางการปฏิบัติที่นักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะได้รับเหมือนกัน และปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันไม่ได้แตกต่างกัน จึงทำให้นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมของการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง

1.5 การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็น

แบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดและนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มาจากครอบครัวที่มีความหลากหลายทำให้การทำตัวเป็นแบบอย่างของพ่อและแม่ในแต่ละครอบครัวแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบของพฤติกรรมให้แก่สมาชิกใหม่ในการปลูกฝังค่านิยมมารยาทของสังคม ระเบียบแบบแผนตามประเพณี (บันเทิง เพียรคำ. 2544 : ออนไลน์) ดังนั้นการได้เห็นแบบอย่างของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน ไม่เป็นแนวเดียวกันทำให้การรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน โดยการเห็นแบบอย่างจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการเห็นแบบอย่างเหมือนกัน เป็นแนวทางเดียวกันอันเป็นผลจากการอยู่หอพักของโรงเรียน จึงทำให้การรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

1.6 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่าการเรียนรู้โดยการสั่งสอนได้ผลน้อยกว่าการเรียนรู้จากการเห็นแบบอย่างที่ดี ดังที่พระธรรมปิฎก ได้กล่าว

ไว้ว่า การเป็นแบบอย่างที่ดีนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และนับเป็นการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพกว่าการสอนด้วยวาจา (อาภา จันทรสกุล. 2538 : 3) ดังนั้นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดและนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารจึงรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนจึงอยู่ในระดับปานกลาง

1.7 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียน โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดและนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มาจากโรงเรียนที่หลากหลายประเภท เห็นแบบอย่างของครูอาจารย์ที่แตกต่างกัน ไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกันทำให้นิสิตทั้ง 2 กลุ่มรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกันข้ามกับนักเรียนเตรียมทหารที่มาจากสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่หล่อหลอมให้ทุกคนมีคุณลักษณะอย่างเดียวกัน ได้พบเห็นแบบอย่างจากผู้ฝึก ครูอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น เพื่อนต่างรุ่น ฯลฯ การที่บุคคลได้พบได้สัมผัสแบบอย่างต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เป็นเหตุให้เกิดการซึมซับและหล่อหลอมเป็นพฤติกรรมต่างๆ ขึ้นในบุคคลนั้นได้ง่าย ดังนั้น นักเรียนเตรียมทหารจึง

รับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารในแต่ละประเด็นปรากฏผลดังนี้

2.1 ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) ระบุว่า “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า “สมบัติผู้ดี” เป็นเรื่องของมารยาทไทย (แพทริค ใจรี. 2545 : ออนไลน์) และ “สมบัติผู้ดี” คือความเจริญหรือการบรรลุผลของคนที่มึลักษณะน่าปรารถนา 10 ประการ (วาสนา บุญโสภณ. 2548 : ออนไลน์) ซึ่งหมายรวมถึงการประพฤติปฏิบัติดีทั้งกาย วาจา และความคิด คือ ทำดี พูดดี คิดดี ของคนในสังคม อันมีผลและมีความสำคัญต่อสังคมทุกสังคม ดังนั้น ก ข และ ค จึงระบุว่า “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

2.2 ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) ระบุว่า “สมบัติผู้ดี” มีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ และพบความแตกต่างกันใน 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่าทั้ง ก ข และ ค เห็นความจำเป็นของการมี

คุณลักษณะ “สมบัติผู้ดี” ว่าส่งผลต่อการทำงานและการประกอบอาชีพ เนื่องจาก “สมบัติผู้ดี” มีความหมายว่า ความเจริญหรือการบรรลุผลของคนที่มึลักษณะน่าปรารถนา 10 ประการ (วาสนา บุญโสภณ. 2548 : ออนไลน์) จึงทำให้การรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ว่ามีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกันถึง 6 ด้าน มีแตกต่างกันเพียง 4 ด้าน ซึ่งในด้านที่ 1 ด้านการรักษากิริยาเรียบร้อยนั้นเป็นด้านที่ ก แตกต่างจาก ข และ ค แตกต่างจาก ก อาจเป็นไปได้ว่า ก เป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเน้นความเป็นครู และอาจได้รับการฝึกเข้มในความเป็นครู จึงรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ว่ามีความจำเป็นต่อวิชาชีพมากกว่า ข ซึ่งเป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งอาจเน้นความเข้มที่สาขาวิชาเอกที่ศึกษา และ ค ซึ่งเป็นนักเรียนเตรียมทหารที่มุ่งเน้นความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำมากกว่าความเรียบร้อยแบบพลเรือน จึงทำให้ ก ระบุว่า “สมบัติผู้ดี” ในด้านที่ 1 มากกว่า ข และ ค

2.3 ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีระดับการแสดงออกตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ แต่พบความแตกต่างกันใน 9 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่าด้านที่ 7 ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี เป็นด้านที่ ก ข และ ค เห็นว่าสำคัญกว่าด้านอื่นๆ และส่งผลต่อการแสดงออก เพราะการกระทำต้องเริ่มที่ใจก่อน ดังคำกล่าวที่ว่า “ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว” ทำให้ ก ข และ ค จึงมีระดับการแสดงออกตามแนว

“สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 ส่วนที่พบความแตกต่างกันทั้ง 9 ด้านที่เหลือ น่าจะเป็นเพราะว่า ทั้ง ก ข และ ค มีความแตกต่างกันในเรื่องระดับการรับรู้ อันเป็นผลจากสถานที่เรียน (โรงเรียน) บ้าน (หอพักของโรงเรียนสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร) วิธีการ ทั้งการสั่งสอนและการเห็นแบบอย่างการแสดงออกตามแนว “สมบัติผู้ดี” ของกลุ่มคนทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันจึงทำให้พบความแตกต่างกันใน 9 ด้าน ดังกล่าว

2.4 การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า ก และ ข เป็นนิสิตที่พักอยู่กับครอบครัว (บ้าน) ไม่ได้เป็นนักเรียนประจำหอพักเหมือน ค และมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนกัน ซึ่งต่างจาก ค ที่มาจากโรงเรียนเตรียมทหาร มีลักษณะเฉพาะที่มุ่งเน้นการสร้างคุณลักษณะพิเศษ อันเป็นเอกลักษณ์ของนักเรียนทหาร – ตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16) จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่าง ก และ ข ในทุกด้าน ในขณะที่ ข แตกต่างจาก ค และ ก แตกต่างจาก ค

2.5 การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

ตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ แต่พบความแตกต่างกันใน 7 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า ก และ ข มีลักษณะโดยทั่วไปไม่แตกต่างกันมากนัก การเห็นแบบอย่างตามแนว “สมบัติผู้ดี” จึงน่าจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันทำให้ ก และ ข ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ในขณะที่ ข แตกต่างจาก ค และ ค แตกต่างจาก ก ทั้งนี้เพราะ ค เป็นนักเรียนเตรียมทหารซึ่งมาจากโรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายพิเศษ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1 – 10) การฝึกอย่างเข้มข้นเพื่อผ่านกระบวนการหล่อหลอมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนเตรียมทหาร ทั้งในเรื่องของมารยาทและกิจกรรมต่างๆ ในหอพักทำให้ ค ได้มีโอกาสเห็นตัวอย่าง แบบอย่างที่ดีของผู้ฝึก ครู อาจารย์และเพื่อน มากกว่านักเรียนทั่วไปจึงทำให้พบความแตกต่างระหว่าง ค กับ ก และ ข

2.6 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ และพบความแตกต่างกันใน 5 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า ค เป็นนักเรียนเตรียมทหารมีความแตกต่างในเรื่องของสภาพโรงเรียน จุดมุ่งหมายและวิธีการอบรมสั่งสอน ที่มีลักษณะเฉพาะ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1) ซึ่งแตกต่างจาก ก และ ข ดังคำกล่าวที่ว่า “คนเรียนโรงเรียนเตรียมทหารจะเหนื่อยยากกว่าโรงเรียนธรรมดา

เพราะไม่ได้เรียนหนังสืออย่างเดียว แต่มีการฝึกให้มีความอดทน เสียสละ คิดถึงประเทศชาติ ราชบัลลังก์ และประชาชนก่อนที่จะคิดถึงตัวเอง” (ตวงศักดิ์ ชื่นสินธุ. 2548 : 18) ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว “สมบัติผู้ดี” ของ ค แตกต่างจาก ก และ ข

2.7 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว “สมบัติผู้ดี” แตกต่างกันในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า ก ข และ ค มาจากโรงเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นแบบอย่างที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ก และ ข มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่หลากหลาย แต่ละโรงเรียนย่อมมีหลักสูตรของสถานศึกษา รวมทั้งอาจแตกต่างกันในเรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งจัดเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4 – 8) อีกทั้ง ค เป็นนักเรียนจากโรงเรียนเตรียมทหารที่มีลักษณะเฉพาะของการจัดตั้งโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ เป็นสุภาพบุรุษ เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16) ทำให้การเรียนรู้ที่ ก ข และ ค ได้รับจากการเห็นแบบอย่างของครูอาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนตามแนว “สมบัติผู้ดี” แตกต่างกันในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญแก่การพัฒนาคุณลักษณะที่เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ให้มากขึ้น โดยถือว่าเป็นความงามของไทย
2. สถานศึกษาที่ไม่ได้จัดการศึกษาในระบบอยู่ประจำ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีคุณสมบัติผู้ดีให้เข้มแข็ง ท้วถึงและสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนของการสอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียนตลอดจนการทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี
3. ครอบครัวควรให้ความสนใจบรณกล่อมเกลานักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้เรียนรู้และแสดงออกตามแนว “สมบัติผู้ดี” ให้มากยิ่งขึ้น
4. สื่อสารมวลชนควรนำเสนอเนื้อหาสาระ รวมทั้งผลิตสื่อที่เกื้อกูลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ให้มากยิ่งขึ้น
5. ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการหลักสูตร กศ.บ. ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะเกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสม ทั้งนี้ควรให้ความเอาใจใส่กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์เป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในทำนองนี้อีก โดยประยุกต์ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงมานุษยวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาโดยเน้นการเปรียบเทียบตามตัวแปรอิสระที่สำคัญอื่น ๆ เช่น เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับสติปัญญา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น

3. ควรทำการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนาเพื่อผลผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ “สมบัติผู้ดี” ตามวัยของผู้เรียน

4. ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงประเมินโครงการ ของโครงการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาต่างๆ ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน เช่น โครงการโรงเรียนอยู่ประจำ โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ฯลฯ ว่าประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างคุณลักษณะ “สมบัติผู้ดี” ตามวัยของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- (2546). **สมบัติผู้ดี**. หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. พิมพ์ครั้งที่ 31. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า. (2493). **ชุมนุมจุลจักรสาร พ.ศ.2482 – 2493**, เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อุดม.
- ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ์. (2548, 8 มกราคม). “พล.ต.ท.วิโรจน์ จันทรงษ์ หัวหน้าตำรวจพันพิเศษ,” **เดลินิวส์**, หน้า 18.
- บันเทิง เพียรคำ. (2544). **บทบาทของครอบครัวกับการจัดระเบียบสังคม**. (ออนไลน์). <http://www.childthai.org/cic/c2546.htm>. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.
- ประสาน ทิพย์ธารา. (2521). **พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา.
- แพทริค โจรี. (2545). **การสร้างความเป็นชาติไทยผ่านสิ่งประดิษฐ์เรื่องมารยาท**. (ออนไลน์). <http://www.midnighuniv.org/midnight2545/document9573.html>. วันที่สืบค้น 2 ธันวาคม 2548.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (ม.ป.ป.). **การเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร**. นครนายก : โรงเรียนเตรียมทหาร.
- (ม.ป.ป.). **ระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่**. นครนายก : โรงเรียนเตรียมทหาร.
- วาสนา บุญโสภณ. (2548). **สมบัติผู้ดี**. (ออนไลน์). <http://www.sca/2thai.org/sara/sara029.htm>. วันที่สืบค้น 2 ธันวาคม 2548.
- อาภา จันทรสกุล. (2538). **ชีวประวัติพระธรรมปิฎก (ประยูรศักดิ์ ปยุตโต)**. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.